

Karl Arne Blom

40

GRADER

KALLT

I SOLEN

Karl Arne Blom

40

GRADER

KALLT

I SOLEN

 SAGA
EGMONT

Karl Arne Blom

40 GRADER KALLT I SOLEN

SAGA EGMONT

40 grader kallt i solen

Copyright © 1977, 2018 Karl Arne Blom och Lindhardt og Ringhof Forlag A/S

All rights reserved

ISBN: 9788711706053

1. E-boksutgåva, 2018

Format: EPUB 2.0

Denna bok är skyddad av upphovsrätten. Kopiering för annat än personligt bruk får enbart ske efter överenskommelse med Saga samt med författaren.

Lindhardtogringhof.dk

Saga är ett förlag i Lindhardt og Ringhof, ett förlag inom Egmont-koncernen

*Till Anders
och
till Kristina*

Resan till överallt

Högtalarröst som manade till skyndsamhet för snart skulle tidpunkten vara inne och sedan dunsarna när dörrar slogs igen och därefter fönster som drogs ner och huvuden stacks ut. Armar höjdes och sänktes, vinkade. En näsduk fladdrade. De sista orden växlades och ögon såg in i ögon och händer sträcktes ned och fattade händer som sträcktes uppåt, händer möttes och tryckte varandra, smekte varandra. Blickar tolkade smärtan i avskedet och skilsmässan. En hands fingertoppar mot en annan hands fingertoppar, men det kalla fönsterglasets mellan. En tår blänkte i ett öga när ögon möttes och det ena ögonparet frös blicken i minnen av det som lämnades. Och så plötsligt det ofrånkomliga rycket.

Det väntade och slutgiltiga avskedet. Ofrånkomligen. Fötter som tvekande gick några steg framåt bredvid och ett benpar som började småspringa. Men det började gå allt fortare.

Och tillslut stod alla orörliga kvar och såg mot kurvan. Så försvann den sista vagnen genom böjen och sedan syntes inget mer. Kvar fanns bara tomheten, tystnaden. Och då vände de sig om och började gå mot utgången. Blickarna var fästade på något i fjärran. Någon gick med böjd nacke och hade sänkt blicken för att tomtitta mot

marken. Någon med ledsnadens knut hårt åtsnörd och återhållen gråt i halsen.

De återvände till sina liv – och medan de gick började åter ljuden höras, lukterna på nytt att dofta och solen ännu engång att värma. Livspulsen började slå på nytt.

Röster, ljudet av steg, skramlet av vagnar, ljudet av rullande hjul mot skenor och den lilla dunsen mot rälsskarven, fåglars läten. Och solen som sjöng medan den gassade.

Och i fjärran ett tjutande tåg.

Mannen var gammal. Hans blick var insjunken, hans anletsdrag urgröpta och hans hållning krum där han satt hopsjunken. Hans händer var krökta av värken, som aldrig ville lämna honom ifred numera. De darrade lite också, händerna. En lätt, idelig, oupphörlig darrning.

Mannen var gammal. Hans hår var tunt och det var grått med dragning mot vitt. Hans hud rynkig. Ögonen tomma.

Mannen var gammal och han var trött. Han sjönk ihop där han satt i fåtöljen, suckade mäktigt och lutade sig bakåt, vände blicken uppåt, mot taket, och suckade igen. Så vände han ögonparet mot sidan och såg ut genom fönstret. Tittade på landskapet därute. Husen, träden, sjöarna, stenarna. Och himlen. Och solen.

Mannen var gammal och det var varmt i kupén och han var oändligt trött. Han slöt ögonen och suckade. Det var det enda som återstod nu: tröttheten och hans suckar. Han gned sina ögon med värkande fingrar och kände ögonen tåras. Han svalde stort och tyckte det blev en så ljudlig sväljning att han öppnade ögonen och såg sig omkring, för han var övertygad om att det ekat i kupén. Men han satt där alldeles ensam.

Han höjde händerna och började gnida sitt ansikte, som försökte han knåda bort tröttheten ur sig själv och det som var han. När han åter tittade såg han henne. Hon stod där och såg ned på honom.

Mannen var gammal och han var trött och han hade för bara några timmar sedan begravt sin livskamrat. Och nu stod hon där bredvid honom och pekade på fåtöljen mittemot och frågade om den platsen var ledig och han nickade och sa ett: varsågod. Men han förstod inte varför hon skulle välja just den platsen, för resten av kupén var ju alldeles tom och hon kunde väl lika gärna ha slagit sig ner någonannanstans. Men det var där hon satte sig. Mittemot honom.

Deras knän kom att beröra varandra och han ryckte till och hon såg på honom och sedan log hon och tog av sig dräktjackan och sa något om att det var varmt. Han nickade och mumlade att: det var visst det.

Han visste inte riktigt vad han skulle tro.

Han hade ju själv stått vid graven och sett på när kistan sänktes ner i hålet. Han hade stått där och känt sig ensam och trött och färdig med livet, känt tomheten och saknaden och sorgsenheten över det som tagits ifrån honom. Han hade kanske velat gråta, men han var torr - det fanns inga tårar kvar. Han var uttorkad.

Han såg på henne och kände hur det gick en ryckning genom ena ansiktshalvan och så kunde han tillslut inte låta bli att tilltala henne: du kan inte sitta här, sa han. Du är ju död.

Ja, sa hon - på sitt vanliga förnumstiga vis.

Herregud, hon hade ju alltid varit så praktisk och så logisk.

Men varför sitter du då här?

Trodde du att jag skulle lämna dej? frågade hon. Trodde du att du hade förlorat mej?

Han suckade och ruskade på huvudet.

Nej, sa hon och nu log hon igen.

Herregud, vad han saknade detta leende. Det leendet, som alltid innehållit så mycket.

Nej, sa hon. Du kan aldrig bli kvitt mej.

Det vill jag inte, sa han lågt. Det vet du. Jag ville aldrig skiljas ifrån dej. Jag ville alltid vara nära dej, intill slutet.

Hon log.

Men så sluta le då nångång! tänkte han. Det gör bara ont när jag ser det där leendet.

Du var ju nära mej, sa hon. Du var ju alldeles intill, ända till det allra yttersta. Du var ju det.

Ja, sa han. Jag stod vid graven och såg dej försvinna.

Och du satt vid min dödsbädd och såg mej dö.

Jag såg dej tas ifrån mej.

Och du kände en stor saknad sedan du strypt mej.

Ja.

Du tyckte så synd om dej själv.

Jag saknade dej, sa han.

Men ända till slutet var det dej du tänkte på, log hon. Det var dej det var synd om. Du var ensam, du var övergiven, något hade tagits ifrån *dej*. Det var om dej det handlade. Det var om dej det var synd.

Jag älskade dej. Jag älskar dej fortfarande, sa han.

Du älskade bara dej själv.

Det är inte sant.

Jo, men du var inte medveten om det. Du projicerade din egenkärlek på andra, men det handlade om dej.

Jag stod inte ut med att se dej lida, försökte han förklara.

Var det därför du lät mej dö? frågade hon.

Han ryckte till och betraktade sina händer.

Är det blod på dom? frågade hon.

Nej, jag har bara så förbannat ont av värken. Jag blir nog aldrig av med den, värken. Den har blivit en del av mej. Det är det enda jag har kvar nu, värken.

Du har ju dej själv också.

Ja, suckade han. Jag har ju mej själv. Det har jag. Det är bara jag kvar. Allt det andra är borta. Nu är det bara jag som återstår.

Och skulden, sa hon.

Vems skuld? Min?

Din. Och allas. Det är aldrig bara en som bär hela skulden. Man är alltid bara delaktig. Men det räcker.

Hon blundade och ruskade på huvudet.

Jag hade gärna velat leva lite till, sa hon tyst.

Du led så svårt, sa han - försökte han förklara, liksom bevekande.

Jag hade kunnat stå ut med det.

Jag stod inte ut med att se dej lida, sa han.

Du, du, du. Fanns det då bara du i hela världen?

Jag såg det aldrig så, sa han.

Men du handlade som om det var så, sa hon. Du gick där och tyckte synd om dej själv för att jag led och nu när jag inte längre finns, då trodde du att du skulle kunna gå omkring och tycka synd om dej själv för att du var ensam. Det var väl så du hade tänkt ut det.

Nej, och det vet du.

Du är ett egoistiskt djur.

Är vi inte alla det? suckade han. Är det inte så att vi alla är det, när allt kommer omkring.

Du var det.

Jag vet inte.

Nej, du vet ingenting.

Jo, att jag är ensam och trött och inte har en aning om varför du sitter där. Du är ju död. Jag såg dej själv ...

Du dödade mej ...

Ja, jag dödade dej och jag såg dej begravas och jag vet att du är död, men likförbannat sitter du där.

Nej, sa hon. Jag sitter inte här. Jag bara finns i din närhet, för alltid. Du och jag, vi kan aldrig bli kvitt varandra. Vi har vuxit för mycket ihop för att nånsin brytas itu till två. Vart du än rest, vart du än gått - mej hade du alltid haft där. Vart var du på väg, egentligen?

Jag vet egentligen inte. Bort, bort från minnena och ensamheten och ... nej, jag vet inte.

Du kan aldrig resa ifrån minnena och det du gjort. Du kan aldrig fly från ensamheten. Ju mer du försöker fly, desto djupare in i ensamheten och självömmandet kommer du. Men ensak ska du veta, min vän. Jag älskade dej och jag gör det fortfarande. Min del i skulden är lika stor och jag var lika upptagen av mej.

Vilken skuld?

Livsskulden, förstår du väl. Att våra liv blev som dom blev.

Vårt liv, sa han, vårt liv tillsammans. Det blev inte så illa ändå, det blev inte så dumt. Vi fick ett ganska fint liv tillsammans. Det var synd att det måste ta slut. Men så är det. Allting tar slut. Det är inget man kan göra nåt åt.

- *Nästa Tranås!*

Den gamle mannen ryckte till.

- Tranås, sa han och såg på konduktören. Tranås ... Men jag skulle ha gått av i Linköping.

- Det är länge sen vi var i Linköping, sa konduktören. Hörde ni inte när jag ropade ut Linköping? Satt ni och sov?

- Ja ... ja ... jag måste ha gjort det. Vad ska jag nu göra?
- Det blir väl till att ta ett tåg tillbaka, det. Tillbaka till Linköping. Det går ett om en kvart.

Konduktören lämnade honom och han såg sig omkring i kupén. Han var alldeles ensam. Han var gammal och han var trött. Och det var mycket varmt.

Han hoppades att Nilsson kom ihåg att vattna rosorna på hennes grav. Han hade lovat honom att göra det. Nilsson hade ju också en hustrus grav att gå till.

Så dånade rösten i högtalaren och dörrarna slogs brutalt igen. Fönstren drogs ner och människors blickar möttes och man kunde få för sig att människorna genom blickarna ville hålla kvar varandra. Men nu var det oundvikligt.

Läppar möttes och händer möttes. En hand strök en kind och en arm kramade en skuldra och sedan ryckte det till och blickar brast och sedan försvann tåget bak kurvan och kvar fanns bara dem som sakta återvände till sina liv.

I fjärran tjöt tåget.

Han suckade och reste sig och gick in på toaletten. När han kom ut igen gick han sakta tillbaka till sin plats och gled lite stönande ner i fåtöljen. Kroppen värkte. Hela kroppen; malande och envetet plågade honom värken. Han försökte korsa benen, men hans kropp ville inte. Det gjorde ont.

Om han ändå sluppit att plågas av den förbannade värken.

Han lutade sig bakåt och slöt ögonen och kände smärtilningarna genom kroppen och hur han blivit svettig av smärtan. När han åter tittade var hon det första han såg.

Hon satt där tvärsen mot honom och bara betraktade honom. Hon satt där av alla ställen, fast det för övrigt var alldeles tomt i kupén.